

Universitätsbibliothek Paderborn

**Gallia Vindicata, In Qua Testimoniis Exemplisque
Gallicanæ Præsertim Ecclesiæ, Quæ Pro Regalia, Ac
Quatuor Parisiensibus Propositionibus A Ludovico
Maimburgo, Aliisque producta sunt, Refutantur**

Sfondrati, Celestino

[Ort nicht ermittelt], MDCLXXXVIII.

11. Siricij quóque Exemplum nihil contra Pontificis auctoritatem, sed pro illa potiùs militare.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38277

scem doceant, an factum ita se habeat, suggerantque, quid fieri oporteat; nam & Regio senatui nulla potestas rescindendi à Rege decreta, sed solum ostendendi, deprecandique. Ita Concilij Arelatensis res & causa se habuit.

XI. *Obijciunt* 6. (a) Siricius Papa, qui Damasus successerat, aperte confitetur, se Concilio subiectum esse, cujus tam ingenua, & in re propria testantis Confessio maximi utique momenti esse debet. Durabat adhuc Antiochenum Schisma, extinctis Paulino & Meletio Episcopis, quibus utriusque fautores duos successerant, Flavianum videlicet Meletio, & Evagrium Paulino. Huic tam pernicioso dissidio componendo Concilium Capuanum indictum fuerat, Flaviano, Evagrioque citatis. Absuit Flavianus, rogavitque Theodosium Imperatorem, ut hæc causa alteri in Oriente Synodo committeretur; at Episcopi, qui Capuam convenerant, Theophilo Episcopo Alexandrino, aliisque Ægypti Episcopis hanc ipsam Flaviani Evagriique causam delegant; Bonosi vero (blasphemiae in Deiparam Virginem accusati) Anyfio Episcopo Thessalonicensi, subiectisque illi Episcopis: hi ad Siricium Pontificem deferunt. Siricius abnuat, negavitque facultatem sibi esse eam causam cognoscendi, quam Patres Capuani, Theophilo aliisque detulerant. Verba Siricij sunt in epistola ad Anyfium Thessalonicensem: *Cum huiusmodi fuerit Concilij Capuensis iudicium, ut finitimi Bonoso atque ejus accusatoribus Judices admitterentur, advertimus, quod nobis iudicandi forma competere non possit &c.* Et infra: *Primum est, ut ij iudicent, quibus iudicandi facultas est data, vos enim totius Synodi vice decernitis, nos quasi ex Synodi auctoritate iudicare non convenit.* En Siricium Concilio submissum! si enim major Siricij potestas, quam Concilij esset, cur non posset Concilij decretum factamque delegationem rescindere, & causam alijs iudicibus creditam, ad suum, hoc est, altius, præstantiusque Tribunal avocare?

Resp. Hoc Maimburgi argumentum more solito multis partibus laborat. Nam *Primo* Concilium Capuanum non Oecumenicum fuit, sed particulare; sequeretur ergo etiam Concilio particulari Pontificem subijci, quod tamen etiam ipse Maimburgus non admittit, sic enim in hoc ipso tractatu, quem refutamus, loqui-

(a) Maimb. Traitté de l'Egl. de Rom. ch. 19. f. 164.

loquitur: (a) *De plus come le Pape est en cette qualité sans contredit par dessus chaque Eveque de quelque dignité qu'il soit, & par dessus toutes les Eglises, & tous les sinods particuliers; on peut appeller de tous ces Eveques, & de tous ces sinods à son Tribunal.* Si ergo, ut hîc loquitur Maimburgus, Pontificis Romani Potestas omnibus Ecclesijs, Synodisque particularibus præstat, idèoque ab omnibus particularibus Synodis ad Tribunal Romanum appellari potest; si inquam ita res se habet; quâ fiduciâ Maimburgus dicere potuit, Siricium Capuensi judicio subiectum, & hujus Decreto alligatum fuisse? *Secundò.* Sed etiam ipsi Patres Capuensis Synodi inter quos præcipuus Ambrosius, quamvis hujus causæ cognitionem Theophilo, aliisque detulissent; semper tamen quidquid illi judicassent, Pontificis Romani judicio & approbationi subjecerunt. Verba Ambrosij ad Theophilum Alexandrinum hæc sunt: *Sanè referendum arbitramur ad sanctum Fratrem nostrum Romanæ Sacerdotem Ecclesiæ, quoniam præsumimus ea te judicaturum, quæ etiam illi displicere nequeant; ita enim utile erit consultum sententiæ, ita pacis & quietis securitas, si id vestro statuatur consilio, quod Communioni nostræ dissensum non asseret; ut nos quoque acceptâ nostrorum serie statutorum, cum id gestum esse cognoverimus, quod Ecclesiæ Romana hæud dubiè comprobaverit, læti fructum hujusmodi examinis adipiscamur.* Vides tantum abfuisse, ut Patres Capuenses, & inter illos Ambrosius crediderint Romanum Pontificem Concilij Delegatis subesse, aut rescindere non posse ab istis judicata, ut potiùs eam regulam Delegatis præscriberent; ne videlicet, quidquam judicarent, quod Romano Pontifici displicere, aut comprobari ab eo non posset. Agnovit ergo Concilium, esse aliud aliquod Tribunal, cui placere oporteret, & cujus censuræ Concilij acta subjacerent. *Tertiò.* Sed illud quoque mirum, voluisse Maimburgum ad confirmandam tanti momenti causam, epistolam adhibere dubiæ omnino incertæque fidei; illam Maimburgus Siricio adscribit; at illa nec inter Siricij epistolas reperitur, nec Siricij nomen, sed Ambrosij præfert, habeturque libro 10. epistolarum Ambrosij epistolâ 79. cum hac inscriptione: *Divi Ambrosij ad Theophilum & Anysium, excusantis se de Judicio ferendo inter Bonosum Episcopum, &c.* Et quamvis negent aliqui eam epistolam Ambrosij esse; non continuè sequitur esse Siricij, quæ enim hæc consequentia, ut idèò eam Siricius scripserit, quia non scripsit Ambrosius?

Quartò.

(a) Maimb. Traittè. de l'Egl. de Rom. ch. 5. f. 43.

Quarto. Sed demus scripsisse Siricium, non tamen sequitur aliquid ab eo derogari Pontificiae potestati: nec enim passim & sine magna, urgentēque ratione Pontifici licet ordinem, gradūque judiciorum, & Conciliorum ac Sacerdotum judicia, sententias & privilegia turbare, & causas alijs commissas suo tribunali vindicare; imò nulli aequè ut Romano Pontifici incumbit, Conciliorum & Episcoporum jura & praerogativas custodire, quod eleganter Gregorius Magnus hisce verbis expressit: (a) *De Ecclesiasticis Privilegijs, quod vestra fraternitas scribit, hoc postposita dubitatione tenent; quia sicut nostra defendimus, ita singulis quoque Ecclesijs sua jura servamus, nec cuiuslibet favore gratiò ultra quam meretur impertiar, nec ulli hoc, quod sui juris est, ambitu simulante derogabo: sed fratres meos per omnia honorare cupio, &c.* Extatque ejusdem Divi Gregorij exemplum memorià dignum: cum enim Trajanus quidam Melitam Insulam, ubi Episcopus designatus erat, proficisceretur, quatuor ex Monasterio Syracusano Monachos petijt, viae & curarum solatio futuros; concessit Gregorius, eà tamen lege, ut Episcopi Syracusani, cui Monasterium illud subjectum erat, licentia & facultas accederet. *Petijt, inquit Gregorius, à nobis Trajanus, ut de Monasterio, quod in civitate Syracusana situm est, ei quatuor, vel quinque dari Monachi debuissent; quia ad Locum proficiscens incognitum, si proprios, quorum consolatione utatur, non habeat mens affecta tristitià, minus se ad ea, qua sunt utilitatis erigit, & antè incipit succumbere, quàm laboret. In qua re, ne Reverendissimi fratris & Coepiscopi nostri Joannis privilegiorum videremur praerogativam minuere, ita hoc illi noveris esse concessum, ut tamen fratris nostri Joannis sit arbitrio per omnia servatum.* Siricius ergo cum noluit causae Bonosi Episcopi se immiscere, non id fuit, quòd crederet sententiam & Decretum Concilij non subiacere Tribunali Romano, imò & Patres Concilij, & ipse Maimburgus, ut vidimus, subiacere professi sunt; sed quòd non appareret publica urgentēque ratio eam causam avocandi; nihil ergo Pontificiae potestati, quam defendimus, obstat exemplum Siricij: & cum Maimburgus dixit: *Exemplo Siricij nihil clarius, sinceriusque contra Pontificiam auctoritatem afferri posse; constat unum esse ex solitis Maimburgi strategematis, ingentibus promissis Lectorem fallentis, & cui meritò applicare possis illud Divi Augu-*

H
stini

(a) S. Gregor. M. epist. ad Domin. Carthag. Episc. l. 2. ep. 39. V. causam 87. q. 2.

stini Symbolum de utre inflato: (a) *Utres, inquit, duos si videas, unum plenum, alterum inflatum; in utroque eadem est magnitudo, sed non in utroque eadem plenitudo: si attendas, falleris, si appendas invenies.* Sic ergo se habent Maimburgi argumenta, ut videlicet magna appareant videnti, sed inania ponderanti.

Obijctur 7. Innocentius Primus, cum à Johanne Chrysofomo (qui æmulorum factionibus, Theophili præsertim, damnatus pulsusque fuerat) appellaretur? Chrysofomum ad Oecumenicum Concilium remisit, iussitque ab hoc solo remedium expectare, sibi enim nec vires, nec aliud consilium suppetere; verba Innocentij sunt: (b) *Quodnam remedium hisce malis asseremus? Necessaria erit Synodalis cognitio; ea sola est, que hujusmodi procellarum impetus retardare potest.* Et infra: *Ac nos quidem multum deliberamus, quomodo Synodus Oecumenica congregari possit, per quam turbulenti isti motus consopiri possint. Expectemus auxilio DEI cuncta nobis esse restituenda.* Agnoscit ergò Innocentius (c) plus auxilij & auctoritatis in Concilio, quam Pontifice Romano esse; alioquin cur Chrysofomum ad Concilium remittit? cur remedia in tam longum tempus, & tam lentum Senatum differt? cur nullum aliud remedium præter Concilium superesse profiteretur? imò multò promptius supererat, multoque validius, sententia videlicet Pontificis Romani, si major hujus, quam Concilij auctoritas fuit. Hoc Innocentij exemplum adeò Maimburgo placuit, ut postquam illud recitasset, suasque ex illo consequentias deduxisset, in hæc verba prorumperet. *Potuissemne, inquit, clarioribus verbis exprimere Innocentius auctoritatem Concilij ad multò plura extendi, majoremque quam Pontificis Romani esse, sicq; Pontificem Concilio subesse?*

Resp. Adeò hoc argumentum nihil probat, ut potius in antiquum lapidem Maimburgus impingat, semperque magis ac magis ostendat, se ne statum quidem ejus quæstionis intelligere, quam tanto labore agitandam suscepit, perinde ac si jaculum mitteret scopi metæque ignarus. Nec enim à nobis quaeritur, an Concilium à Pontifice coactum, directum, approbatumque sit supra Pontificem? id enim parum ad praxim usumque pertinet: sed

(a) Augustinus serm. 112. de Temp. (b) Innoc. epist. ad Cler. Constantinopolitanam. Anno 404. (c) Maimburgus cit. fol. 163.

sed tota quæstio in eo vertitur, an Concilium Papæ oppositum, & ab isto non approbarum, quale Basileense fuit, præponi Pontifici debeat, ad eò ut Concilio magis, quam Pontifici deferri oporteat contraria decernenti, & Concilium improbanti. Patet ergò nihil probare Innocentij exemplum; cum enim dicit, afflictis Chrysofostomi rebus *solum Concilium posse subvenire*, de Concilio loquitur non acephalo, non improbo, non Pontifici adverso, sed cum isto consentiente, nulla ergò consequentia ab uno ad alium, & tam disparatum casum. Et meritò tunc temporis credidit Innocentius adjuvando Chrysofostomo non sufficere solius Pontificis manum, sed expectandum Concilium; quippe si solus Pontifex Theophili sententiam & iudicium rescinderet, cui tot alij Orientis Episcopi subscripserant; timendum omnino erat, ne Schisma constaretur; Græcis ingenitâ levitate fastuque ad omnia promptis, & præsertim Augustis Chrysofostomo adversantibus, quæ postea Photiano Schismati causæ fuerunt. Prudenter ergò Innocentius vitando civili bello Concilium indici voluit, quo Chrysofostomi causa majori non tantum auctoritate, sed etiam numero fulciretur, nec ulla Græcis tergiversandi causa superesset, si pleno totius Ecclesiæ senatu vincerentur. Innocentius ergò ut necessitati consulere, potestatem seposuit. Idem responderi debet ad exemplum Innocentij III. qui urgenti Philippo Augusto divortium Ingelburgæ Reginae, respondit: *Non posse a se aliquid ex suo sensu pro Rege definiri, nec debere absque deliberatione Concilij aliquid determinari.* Loquitur enim Innocentius de Concilio, cui Pontifex præest, approbatque; non verò de Concilio Papæ adverso, de quo solum est quæstio: & meritò Pontifex in re tanti momenti, & publico omnium scandalo juncta, tamque ambigua, variisque & contrarijs opinionibus agitata (constat enim in Concilio Sueslionensi quindecim totos dies in utramque partem disputatum esse) & eo tempore, quo Innocentius Philippi Regis operâ armisque præcipuè utebatur; prudenter rem ad Concilium retulisse, sive ut longis dilationibus amantem Regem fatigaret, sive ut odium repulsæ in alios conferret. Verba Innocentij hæc sunt: *si super hoc absque generali deliberatione Concilij determinare aliquid tentaremus, præter Divinam offensam, & mundanam infamiam, forsan Ordinis & officij nostri*

periculum immineret, cum contra veritatis sententiam (quod DELLS conjuncti, homo non separet) nostra non possit auctoritas dispensare. Vides Innocentium non de sententia Concilij, sed deliberatione loqui, quæ nullam infert superioritatem: deliberationem verò prætexit ob allatas causas; alioquin palàm erat, non magis posse Concilium dispensare in præcepto Divino de non dissolvendo Matrimonium ratum & consummatum, quàm Papam; qui si contra tam clarè in Evangelio expressam veritatem dispenseret; meritò hæresis suspectus esset, sicque ordinis & Officij sui periculum adiret.

Obijciunt 2. (a) In Concilio Romano sub Symmacho Pontifice Decreto Patrum sub gravi pœna vetitum est, ne bona Ecclesie Romanæ quovis necessitatis obtentu in perpetuum alienentur. Cùm verò sex & triginta post annos Agapetus (b) Pontifex rogaretur, ut hujusmodi prædium alienari permetteret sublevandæ pauperum necessitati; respondit, non posse se ullâ ratione in hanc alienationem consentire: *Divini enim; inquit, consideratione iudicij, necesse nobis est, quidquid sancta Synodalis decrevit auctoritas, inviolabiliter custodire.* Si ergo Concilium aliqua prohibere Pontificibus potest, & si facultas non est Pontificibus rescindendi à Concilij statuta, constat ergo majorem Concilij auctoritatem, quàm Pontificibus esse, & istos subdi illorum Decretis.

Resp. Errat iterum Maimburgus, receditque à statu quæstionis; alia enim quæstio est, an quando Pontifex & Concilium contraria sibi sentiunt, major sit Pontificis, quàm Concilij auctoritas? Alia: an Pontifex Decretis Concilij à Papa comprobatis teneatur? fieri enim potest, ut Pontifex aut alius Princeps, ejus legibus teneatur, cui subiectus non est: quis enim nescit, nec sibi Pontificem, nec Antecessoribus subiectum esse, cum quibus pari fungitur potestate? & tamen communis cum Sacrorum, tum profanorum Doctorum sententia est, Principem quemlibet, præsertim verò Summum Pontificem tam suis, quàm Antecessorum legibus quoad vim directivam obstringi: idque à Sanctis Patribus, (c) sacrisque

(a) Maimb. cit. ch. 19. f. 167. Concil. Rom. sub Symm. PP. de non alien. reb. Eccles. c. 4. Anno D. (b) Agapetus epist. ad Cæsar. Arclat. (c) V. Gelas. epist. ad Episc. Dard. in c. coasidimus 25. q. 1. Ivon. ep. ad Hug. Arch. Lugdun. c. contra statuta 25. q. 1. Greg. PP. l. 5. ep. 12. in c. justitie 25. q. 1. Leo PP. Pelagius, Iudorus in causa. 25. q. 2. & c. justum d. 9. & S. Th. 1. 2. q. 96. ar. 5.

erisque Canonibus sæpè repetiturum est, docèrque S. Thomas Theologorum Princeps; non ergo sequitur Pontificem Concilio subditi, quia Concilij à se approbati Decretis tenetur, nam & suis legibus & Antecessorum tenetur; nec idèd tamen aut sibi, aut Antecessoribus suis subiectus est, minorique potestate. Sciendum ergo est, postquam semel Decretum aliquod statutum in Concilijs fuit, resultare hoc ipso obligationem naturalem, quæ Legislatorem etiam obstringat ad legum suarum observantiam, quantum videlicet ejus status & conditio patitur; cùm enim proximus legum finis sit earundem observatio, ac promotio boni publici, nihil verò magis legis observantiam, & communem utilitatem ex legum observantia redundantem impediatur, quàm si Legislator ipse in legem offendat, eamque suo exemplo contemptui ac ludibrio exponat, (imitantur enim subditi vitia Principum, quibus auctoritas delinquentis venerationem & speciem, imò impunitatem conciliat; quâ enim fiduciâ sua scelera in alijs puniant?) inde fit, ut ex natura legis, & Justitiæ, officijque, quo Principes funguntur, ac subditos ad legum observantiam urgere tenentur, ac transgressores pœnis afficere, ut ipsi quòque Principes suis & Antecessorum legibus obstringantur: non quòd Principes aut sibi, aut Antecessoribus subdantur, sed quia legum natura, ac ratio officij id à Principe postulant; hanc obligationem agnovit etiam Christus, quando Phariseis exprobravit: (a) *Quod gravia hominibus onera imponerent, quæ ipsi nollent digito tangere.* Agnoverunt etiam Prophani, ac Gentiles scriptores, apud quos toties hæc axiomata reperies, videlicet: *Quod quisque juris in alium statuit, ipse eodem jure uti debet.* Et: *Patere legem, quam ipse tuleris, &c.* Et S. Ambrosius (b) epistolâ ad Valentinianum Imperatorem: *Quod cùm præscripsisti alijs, præscripsisti etiam tibi; Leges enim Imperator fert, quas primus ipse custodiat.* Aliud ergo Maimburgus probavit, quàm probare oportuit; probavit enim Pontifices Decretis Conciliorum à se probatorum obligari; at hoc probandum non erat, quippe à nobis concessum. Illud ergo probandum erat: *Pontificem Decretis Conciliorum tenere, quæ ipse improbat.* Hoc tacuit Maimburgus; falsi enim convinci poterat, patuitque in Constantino-politano, & Chalcedonenfi, quorum Decreta, quamvis Oecumē-

H 3

nica

(a) Matth. 23. (b) Ambros. l. 5. epist. 32. ad Valentin. Imperat.

nica essent, non sunt tamen omnia à Pontificibus accepta, imò reje-
cta, tantum abest, ut se illis subjectos crederent. Imò si à Decretis
Conciliorum etiam Generalium argumentari licet, fortissimum pro
Pontifice habemus argumentum; certum enim est, Dispensationem
esse actum superioris: at verò quis nescit in Decretis Conciliorum
sæpissimè dispensasse Pontifices? quod alibi (a) demonstratum est.

XII. *Obijcitur 9.* (b) Silvester II. Romanus Pontifex, & erudi-
tione celeberrimus, in epistola, quam ad Seguinum Senonensem
Archiepiscopum scripsit, hæc habet inter alia: (c) *Constante dico,*
quòd si ipse Romanus Episcopus in fratrem peccaverit, sæpiusque admonitus Ecclē-
siam non audierit; hic inquam Romanus Episcopus præcepto DEI est habendus
sicut Ethnicus & Publicanus. His Silvestri verbis, hæc Maimburgus ex
suo addit commentarij loco: *Potuisse tunc, inquit, clarioribus verbis hic*
Papa profiteri; Pontifices Romanos, quantumvis Ecclesia capita, non idè tamen
Legibus Conciliorum, quæ Universalem Ecclesiam representant, exemptos esse?

Resp. Gerberti testimonium, qui postea Silvester II. dictus est,
pudori potius Maimburgo esse debuit, quàm argumento: ego, ut
veritatem intelligas, rem totam à principiis suis evolvam. Anno
DCCCCLXXXVII. Ludovico V. Francorum Rege extincto, in thro-
num evectus est Hugo Capetus, Parisiensium Comes; is è Regio
quidem Francorum sanguine ortum duxerat, quod alibi ostendi-
mus, sed dubium non erat, deberi Regnum Carolo Lotharingæ
Duci, quippe Ludovici Patruo, proximòque sanguinis Regij; sed
quòd Imperatori, Germanisq; nimium adhæreret, Gallos offen-
derat, averteratque. Natum Civile bellum, Hugone Carolò-
que pro Corona certantibus, & initia quidem Carolo fausta, Lau-
duno tunc Regiâ Civitate Rhemisq; captis, idque ut ferebatur
operâ & proditione Principis Arnulphi, postea Rhemensis Archi-
Episcopi: quas Infulas cum acciperet, juramento se Hugoni Regi
devinxerat, sed Patruj amor juramento & fidei præpotuit, Rhe-
mòsque hosti aperuit. Hugo collectis iterum copijs Lauduni lan-
guentem Carolum obsidet, capitque, & Aurelianis custodiæ man-
dat: secuta Rhemorum deditio, & Arnulphus proditionis ac
Majestatis reus Concilio Rhemensi sistitur, cui inter alios Segui-
nus

(a) Vide Regal. Sacerdot. fol. 58r. (b) Maimb. cit. ch. 29. fol. 169. (c) Epist.
2. Gerberti ad Seguinum Ep. Senon.